

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Окупація. Втрати України під час Другої світової, завдані нацистами та комуністами. URL: <https://texty.org.ua/projects/103853/pole-bytvy-ukrayina-druha-svitova-vijna/> (дата звернення: 07.05.2022).
2. Emergency Preparedness Program. URL: <https://www.ready.marines.mil/Stay-Informed/Emergency-Actions/Noncombatant-Evacuation-Operations-NEO/> (дата звернення: 07.05.2022).
3. Hess B., Tran J. The war in ukraine: guidelines for businesses on rapid withdrawal from conflict zones and contested environments. URL: <https://www.chertoffgroup.com/blog/the-war-in-ukraine-guidelines-for-businesses-on-rapid-withdrawal-from-conflict-zones-and-contested-environments> (дата звернення: 07.05.2022).
4. Hickey D. How are Uncertain Times Altering Company Location Strategies? URL: <https://www.areadevelopment.com/corporate-site-selection-factors/Q3-2020/changing-markets-in-uncertain-times.shtml> (дата звернення: 07.05.2022).
5. How to avoid "business relocation blues. URL: <https://www.landors.com.au/legal-insights-news/how-to-avoiding-relocation-business-relocation-blues> (дата звернення: 07.05.2022).

УДК 336.02:338.242

Клиновий Д.В.

к.е.н., с.н.с., доцент, Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України»

Петровська І.О.

к.е.н., с.н.с., доцент, Навчально-науковий інститут управління, економіки та природокористування Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського

СТАЛІ ФІНАНСИ ЯК ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ ФІНАНСУВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ

Необхідність пошуку нових моделей фінансової поведінки, здатних профінансувати побудову зеленої економіки, пов'язані із глибинними, парадигмальними змінами у світовій господарській системі. Так, зокрема, цілим рядом дослідників та практиків фінансистів було зафіксовано появу ряду новітніх глобальних

трендів фінансової політики, яка, зокрема, не тільки почала врахувати соціальні та екологічні пріоритети у своїй практиці, але й концептуально трансформувалася й отримала назву сталих фінансів. Так, у зеленій економіці фінансова політика корпорацій замість вузьких корпоративних інтересів стала орієнтуватися на потреби суспільства, а фінансовий результат як мета фінансової діяльності змінився на спільну вигоду для стейкхолдерів. Тобто, фактично докорінно змінився попередній філософський концепт фінансів як відносин розподілу, що забезпечують вигоду на такий, якому фінанси розглядаються в якості сталих відносин, що приносять загальну користь, включаючи природну та соціальну складові.

У цьому контексті фахівцями-теоретиками у царині сталих фінансів, такими, як, зокрема, Л.Зінгалес, Э.Ло, Н.Львова, К.Страндберг, Д. Схунмакер, Ж.Тіроль, О.Харт, Х.Хонг, К.Шваб, Р.Шиллер та ін. відзначається, що сталій фінансовій системі має бути притаманним ряд типових ознак. Серед них відмічають, зокрема, системну комбінаторику фінансових і нефінансових, насамперед соціальних й екологічних цілей, переслідуваних учасниками фінансових відносин; появу нового поняття спільної вартості й формування відповідних специфічних зовнішніх ефектів соціальної та екологічної спрямованості; стратегічну довгострокову спрямованість інвестицій на створення сталої вартості; нове розуміння вартості як цінності, створюваної всіма і для всіх учасників господарського процесу; нове розуміння ефективності ринків як таких, що орієнтуються на соціальні та екологічні чинники, а також принципи належного розвитку (т.з. ESG-критерії); перехід від розуміння провідної ролі ризику і конкуренції в економіці як чинників успіху до усвідомлення провідної ролі відповідального фінансування у забезпеченні сталості господарської діяльності; перехід від розуміння прибутку як основної мети компанії до ідентифікації в якості такої мети триєдиного ефекту у вигляді фінансового результату та екологічних і соціальних ефектів, тобто потрібного критерію Дж.Елкінгтона; перехід від індивідуалізації прийняття фінансових рішень з огляду на індивідуальну вигоду суб'єкта господарювання до урахування у фінансових рішеннях інтересів усіх зацікавлених сторін.

Більшість дослідників питання сталості фінансів зосереджують увагу на основній відмінності парадигми сталих і традиційних фінансів, яка перебуває у тому, що традиційні фінанси фокусуються переважно на фінансовій віддачі, тобто одержанні фінансового прибутку і розглядають фінансовий сектор як «річ у собі», значною мірою відокремлену й від суспільства й від зовнішнього

середовища. Навпаки, сталі фінанси враховують системну комбінацію фінансових, соціальних й екологічних вигод [1].

Парадигмальні підходи теорії і практики сталих фінансів відповідним чином змінюють й фінансове середовище, формуючи т.з. зелені фінансові ринки, для яких є характерними зосередження на фінансуванні зелених технологічних зрушень та заходів з мінімізації кліматичних змін, урахуванні екологічних і соціальних критеріїв у фондових індексах, а також інклюзії природного капіталу у господарський обіг. Таким чином, у рамках сталих фінансів формуються такі відгалуження, як зелені та кліматичні фінанси.

З урахуванням сказаного, зазначимо, що з метою побудови сталої фінансової системи, зданої профінансувати становлення і розвиток зеленої економіки, необхідно сформувати таку структуру фінансових відносин між суб'єктами господарської діяльності, у якій обов'язково забезпечувались би наступні паралельно-послідовні бізнес-процеси:

- формування системи сталих фінансових установ шляхом поширення ESG-критеріїв на діяльність інвесторів, кредитно-фінансових, страхових установ та національний фондовий ринок, а також вироблення на державному рівні й імплементації відповідних норм, правил і форм фінансової поведінки;
- організація сучасних ринків територіальних активів на базі електронних інформаційно-комунікаційних платформ управління територіальними активами бізнес-екосистемного формату з урахуванням ESG-критеріїв та SDG-цілей господарської діяльності, платне використання (комодифікація) ресурсів;
- інклюзія територіальних ресурсів, як фінансових, так і нефінансових, включаючи природний капітал, до господарського обігу шляхом представлення їх в якості територіальних активів на відповідних ринкових платформах та налагодження відповідної фінансової підтримки бізнес-ініціатив сталими фінансовими установами в сферах інвестування, кредитування, страхування та на фондовому ринку, а також державним сталим бюджетуванням;
- забезпечення потрібного ступеня ліквідності територіальних активів, шляхом надання їм за допомогою механізмів та інструментів фінансової ліквідних форматів, придатних для обігу на фінансових ринках;
- організація платформних полісуб'єктних взаємодій влади, бізнесу та населення з метою вироблення управлінських та фінансових рішень, адаптованих до сталого розвитку та таких, що враховують ESG-критерії;

- формування за допомогою платформних механізмів господарського простору взаємної співпраці стейкхолдерів територіальної економіки для забезпечення прибутковості виробництва і максимізації загальної цінності у процесі суспільного виробництва в рамках механізмів корпоратизації, кластеризації та конкурентної кооперації у виробництві загальної цінності;

- організація корпоративних структур управління територіальними активами в цілях сталого розвитку з розвинутою фінансовою складовою, яка забезпечуватиме фінансовими ресурсами потреби сталого розвитку;

- організація спільно-консолідованого фінансування та фінансової підтримки бізнес-структурами, органами публічної влади та населенням місцевих виробництв і проєктів сталого розвитку, орієнтованих на територіальні ресурси і конкурентні переваги в СМАРТ-спеціалізації, крафтових виробництвах тощо у рамках форсайт-проєктування територіального розвитку на довгу перспективу;

- формування середовища прибуткової територіальної економіки, здатної забезпечити виробництва власним капіталом, платоспроможність стейкхолдерів та фінансову стійкість господарських суб'єктів у кредитно-фінансових відносинах;

- досягнення оптимально-рівноважного фінансового стану суб'єктів господарської діяльності шляхом забезпечення значною мірою відповідності розмірів нефінансових активів власному капіталу, а фінансових активів — сукупності зобов'язань через капіталізацію територіальних ресурсів та фінансизацію господарських відносин;

- формування у системі управління фінансовою діяльністю відповідних блоків, покликаних забезпечити високоефективне управління прибутковістю виробництва, ліквідністю активів, платоспроможністю стейкхолдерів-учасників фінансових відносин та стійкістю у кредитно-фінансових відносинах на основі сучасних платформних механізмів бізнес-екосистемної взаємодії стейкхолдерів у досягненні цілей сталого розвитку;

- створення фінансового середовища територіальної економіки, організованого відповідно до принципів сталих фінансів, яке одночасно само відповідає вимогам сталості і здатне забезпечити фінансовими ресурсами, механізмами та інструментами фінансування зелених технологічних зрушень і забезпечення сталого просторового розвитку.

Подібна типова структура, спрямована на реалізацію вказаних процесів, має включати в себе систему підконтрольних урядовим

структурам сталих фінансових установ; інформаційно-комунікаційних платформ управління територіальними активами на основі полісуб'єктної взаємодії стейкхолдерів; блоків забезпечення прибутковості, ліквідності активів та платоспроможності стейкхолдерів, а також кредитно-фінансової стійкості з відповідними складовими системи сталих фінансів, які в системній взаємодії між собою повинні реалізовувати ключові завдання сталої фінансової системи, тобто підтримувати власне сталість фінансів країни та забезпечувати фінансування зеленої економіки і потреби сталого розвитку господарської системи держави.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Shiller R.J. Finance and the Good Society. Princeton: Princeton University Press. 2012. 288 p.

УДК 339.138

Ковтуненко О.М.

здобувач вищої освіти, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Науковий керівник: Данилевич Н.С.

к.т.н., доцент ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ БРЕНДУ РОБОТОДАВЦЯ

Актуальність теми, обумовлена тим, що сучасні українські підприємства опинилися в умовах нестабільного економічного та соціально-політичного середовища, в якому неможливо обійтись без ефективної та адаптованої до зовнішніх умов стратегії діяльності. Стратегія підприємства має сприяти досягненню цілей підприємства та отриманню стійких конкурентних переваг у майбутньому. Глобалізаційні процеси, впровадження інновацій, розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, посилення конкуренції не тільки на товарних ринках, й на ринку праці зумовлюють необхідність посилення уваги до проблем формування стратегії розвитку бренду роботодавця як важливої складової конкурентної стратегії підприємства.

До недавнього часу в українській економічній науці поняття «бренд роботодавця» практично не використовувалось і замінювалось більш вузьким поняттям «імідж роботодавця». Проте сього-